

Miljöredovisning 2023

Serviceförvaltningen

Emilia Salmi, miljösamordnare SEF
2024-02-15

Innehåll

Serviceförvaltningen.....	3
Miljönivå	3
Organisation och forum	3
Betydande miljöaspekter	3
Miljöprestanda	6
Miljökrav, mål, åtaganden och aktiviteter	7
Kommunövergripande miljömål, åtaganden och aktiviteter	7
Eskilstuna kommuns styrande dokument	7
Förvaltningsspecifika miljömål, åtaganden och aktiviteter	8
Miljöronder och miljörevision.....	9
Beskrivning av förvaltningens miljöarbete	10
Viktiga miljöbeslut	10
Betydande förändringar som påverkar miljöarbetet	10
Betydande förbättrings- och utvecklingsarbeten	10

Serviceförvaltningen

Miljönivå

Förvaltningschefen har tagit beslut om följande miljonivå/nivåer i förvaltningen.

Verksamhet	Miljönivå
Serviceförvaltningen	Spets

Organisation och forum

Följande funktioner, forum och nätverk finns det i förvaltningen. Fyll på det som är förvaltningsspecifikt. Namnge de personer som har funktionen eller deltar i forum/nätverk.

Funktion, forum eller nätverk	Namn/deltagare
Ledningens representant	Ann-Sofie Zetterljung
Miljösamordnare	Emilia Salmi
Miljöstöd, måltidsservice	Eva Bäckstedt
Miljöombud	Se alla ombud här

Betydande miljöaspekter

2023 års beslutade miljöaspekter återfinns under "Aktivitet". Resultatet hämtat från 2021 års miljöutredning, i övrigt är tabellen anpassad efter den nya mallen för miljöutredning och miljöaspektsbedömning.

Kategori	Aktivitet	Miljöaspekter	Resultat	Rådighet	Direkt/indirekt miljö-påverkan
Förbrukningsvaror	Inköp av livsmedel	<ul style="list-style-type: none"> Förbrukning av förnybara resurser Uppkomst av avfall Energiförbrukning Vattenförbrukning 	100	Ja	I
Förbrukningsvaror	Planering av måltider och menyer	<ul style="list-style-type: none"> Förbrukning av förnybara resurser Uppkomst av avfall Energiförbrukning 	60	Ja	I

		<ul style="list-style-type: none"> • Vattenförbrukning 			
Avfall och källsortering	Matsvinn	<ul style="list-style-type: none"> • Uppkomst av avfall 	75	Ja	I
Ställa miljökrav, påverka och skapa förutsättningar	Medarbetarnas kunskaper och attityder till miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Förbrukning av ändliga resurser • Förbrukning av förnybara resurser • Uppkomst av avfall • Utsläpp av växthusgaser • Utsläpp av föroreningar till luft (ej växthusgaser) • Utsläpp av föroreningar till mark • Utsläpp av föroreningar till vatten • Förbrukning av kemiska produkter • Energiförbrukning • Miljöstörningar 	60	Delvis	I
Ställa miljökrav, påverka och skapa förutsättningar	Upphandling	<ul style="list-style-type: none"> • Förbrukning av ändliga resurser • Förbrukning av förnybara resurser • Uppkomst av avfall • Utsläpp av växthusgaser • Utsläpp av föroreningar till luft (ej växthusgaser) • Utsläpp av föroreningar till mark • Utsläpp av föroreningar till vatten • Förbrukning av kemiska produkter • Energiförbrukning • Miljöstörningar 	100	Ja	I

Utrustning, inventarier mm	Återbruk av möbler och datorutrustning	<ul style="list-style-type: none"> • Uppkomst av avfall • Energiförbrukning 	125	Ja	I (möbler) D (datorer)
Ställa miljökrav, påverka och skapa förutsättningar	Handlingsplan utifrån plan för klimat	<ul style="list-style-type: none"> • Förbrukning av ändliga resurser • Förbrukning av förnybara resurser • Uppkomst av avfall • Utsläpp av växthusgaser • Utsläpp av föroreningar till luft (ej växthusgaser) • Utsläpp av föroreningar till mark • Utsläpp av föroreningar till vatten • Förbrukning av kemiska produkter • Energiförbrukning • Vattenförbrukning • Miljöstörningar 	100	Ja	I
Transporter och resor	Transporter, leveranser och pendling	<ul style="list-style-type: none"> • Förbrukning av ändliga resurser • Förbrukning av förnybara resurser • Utsläpp av växthusgaser • Utsläpp av föroreningar till luft (ej växthusgaser) • Utsläpp av föroreningar till mark • Utsläpp av föroreningar till vatten • Förbrukning av kemiska produkter • Energiförbrukning • Miljöstörningar 	75	Ja	D

Utrustning, inventarier mm	Inköp och användning av IT-utrustning	<ul style="list-style-type: none"> • Uppkomst av avfall • Energiförbrukning 	80	Ja	D
Avfall och källsortering	Verksamhetsavfall	<ul style="list-style-type: none"> • Uppkomst av avfall • Utsläpp av växthusgaser • Utsläpp av föroreningar till luft (ej växthusgaser) • Utsläpp av föroreningar till mark • Utsläpp av föroreningar till vatten 	100	Ja	I

Miljöprestanda

Följande nyckeltal, indikatorer med mera har förvaltningen valt för att se status på förvaltningens miljöprestanda. Fyll på med eventuellt förvaltningspecifika.

Nyckeltal, indikator mm	Mål	Resultat	Uppföljning, analys och förbättringsarbete
Andel chefsområden som genomfört årets miljörund	Alla	15	Arbete pågår med att se över möjligheten att kombinera olika typer av verksamhetsrunder för bättre överblick och effektivare åtgärder.
Andel medarbetare som genomfört utbildningen Uppdrag miljösmart 2.0 ¹	100 %	56 personer (den i KUL) 521 historik 558 unika användare	Gäller tillsvidareanställda. Utbildningen är obligatorisk och uppföljning ska ske vid medarbetarsamtal.
Antal miljöolyckor som rapporterats in	saknas	0 st	Fortsätta informera om rutiner för rapportering samt informera om vad som räknas som en miljöolycka
Antal miljöavvikelser som rapporterats in	saknas	1 st	Miljöavvikelseerna går igenom under Ledningens genomgång (i mars) för att då analyseras och för att hitta eventuella samband. Avvikelseerna lyfts även på varje nätverksträff med miljöombuden för diskussion.
Antal förbättringsförslag som rapporterats in	saknas	1 st	År 2023 hade vi 1 st inrapporterat förbättringsförslag (År 2022: 2 st). Vi arbetar för att få in fortsatt fler och för att varje förslag ska utredas/ses över.

¹ Går i dagsläget ej att få fram statistik uppdelat på kvinnor/män.

Miljökrav, mål, åtaganden och aktiviteter

Kommunövergripande miljömål, åtaganden och aktiviteter

Oavsett vald miljönivå måste alla förvaltningar planera för de kommunövergripande miljömål, åtaganden och aktiviteter som de är tilldelade via styrsystemet. Förvaltningarna kan behöva lägga till egna aktiviteter för att uppnå mål och åtaganden.

Kommunens miljömål, åtagande eller aktivitet	Planering och uppföljning
Ett klimatprogram med målet att bli en klimatpositiv plats år 2045 tas fram och genomförs steg för steg i samverkan med företag, organisationer och invånare för att sänka Eskilstunas och kommunkoncernens klimatpåverkan.	Under 2023 har vi arbetat fram en långsiktig miljöriktning, SEN Plan för miljö 2024-2030, som bland annat kopplar an till målet att bli en klimatpositiv kommun till 2045.

Eskilstuna kommuns styrande dokument

Här redovisas de miljökrav, mål med mera från **kommunens styrdokument**, som förvaltningen planerar att arbeta med och följa upp under kommande år.

Resultatet kan följas upp och redovisas i detta dokument eller på annat sätt (tex i Hypergene). Om det inte följs upp och redovisas här hänvisar ni i stället till där det redovisas.

Styrdokument och krav, mål m.m.	Planering och uppföljning
Servicenämndens plan för klimat	Följs upp i Hypergene
Plan för avfall och kretslopp	Följs upp i Hypergene
Riktlinjer och anvisningar för möten och resor i Eskilstuna kommunkoncern	Följs upp genom resvaneundersökning och statistik från resebyrå och Transportenheten.
Kemikalieplan 2019-2021	Gäller tills ny plan antas.
Strategisk inriktning 2020-2023	Följs upp i Hypergene

Förvaltnings specifika miljömål, åtaganden och aktiviteter

Verksamheter på basnivå behöver inte ha några förvaltnings specifika mål, åtaganden och aktiviteter utöver de kommunövergripande. Medel- och spetsnivå ska ha det vid behov.

Förvaltningens miljömål, åtagande eller aktivitet	Resultat	Planering och uppföljning
Klimatbelastningen ska vara max 1,85 kg CO2e/kg inköpta livsmedel	Totalt för måltid är 1,80 CO2e/kg (jan-nov). (Förskola: 1,47 CO2e/kg, Grundskola: 1,83 Co2e/kg)	Förskola: Menygrupp uppstartad. Finns alltid en vegetarisk rätt att välja på i menyarbetet. Flera kök planerar för och har alternativ meny på fredagar på råvaror som redan finns hemma i och med tex. tidigare portionsbortfall eller överproduktion. De flesta kök utgår från menyn i Matilda vilken är närings-, pris- och CO2 beräknad. På detta sätt har varje kök bra koll på CO2-utfallet. Grundskola: Menygruppen arbetar för att minska klimatpåverkan på den meny som serveras på grundskolorna. Gymnasie: Arbetar med medvetna inköp
Andelen ekologiska livsmedel ska vara fortsatt hög, mäts både som % i kronor och % i vikt (kg)	Ekosiffran för 2023 är 33% av kostnaden och 37% av vikten. (2022: 35% i kr och 41% i kg)	Analys av målet sker av Måltidsservice. Upphandlingsenheten fortsätter att jobba för att säkra tillgången till ekologiska produkter i livsmedelsupphandlingarna.
Andelen "Nära" livsmedelsinköp ska öka, mäts som % i kronor	Andelen nära köp under 2023 var 22%. (2022: 21%)	Upphandlingsenheten ansvarar för att bidra till att skapa förutsättningar för måltidsorganisationen att genomföra nära livsmedelsinköp på olika sätt.
Matsvinnet i måltidsverksamheten ska vara max 12%	13,5 %.	Ett arbete pågår för att se över hur matsvinnet på bästa sätt kan mätas framöver.
Minst 75% av förvaltningens enheter och kök genomför minst en Greenhack-aktivitet	100 %	100 % av enheterna genomförde minst en greenhack-aktivitet under året. Ett chefsområde = en enhet inom måltidsservice.
Andelen varor som köps på avtal ska vara minst 91 %	SEF: 95 %	Anledningen till att SEF har högre avtalstrohet nu än tidigare år är att livsmedel köps på avtal och priserna har gått upp så större andel av inköpskostnaderna är livsmedel. Under 2023 har även fler IT-produkter köpts in. Vi har också blivit bättre på att teckna avtal och fånga upp avtal som redan finns i verksamheten på IT-sidan.

Serviceförvaltningen ska minska utsläppen från transporter	Minskning med 10 884 km och 34 leveranstillfällen jfr med 2022.	Transporterna period (1 januari - 31 december 2023) av livsmedelshantering uppnår 39 239 km och 7 635 leveranstillfällen/stopp. Det en minskning med 10 884 km jämfört med föregående år under samma period. Antalet stopp minskade med 34st leveranstillfällen jämfört med föregående år under samma period. (7 635st stopp/115enheter/12 mån) = 5,5 stopp per leveranspunkt/månad.
Minst 60 % av de möbler som OLC samlar in ska återbrukas.	61,39 %	Under perioden 2023-01-01 till och med 2023-12-31 har OLC återbrukat 61,39 % av möblerna som vi samlat in. - antal inkomna möbler 764 st - antal kasserade 295 st Siffrorna varierar över tid (vilket är fullt normalt) men att siffror ligger kvar över 60% är ett mycket bra resultat. Det vi ser som ett gott tecken är att antalet inkomna möbler ökar.
Krav ska ställas för att förebygga och minska mängden avfall i upphandlingar.		Ett flertal upphandlingar under året innehåller krav för att minska och förebygga mängden avfall. Som exempel kan nämnas utbyggnad av järnvägsspår, återbrukade kaffeautomater, möbler, profilprodukter, tallrikar, grossist, däcktjänster mm. Avtalet med tallrikar innebär en helt cirkulär affärsmodell vilken vi är stolta över!

Miljöronder och miljörevision

Analys av genomförda miljöronder och eventuella miljörevisioner under året.

Miljöronder

Årets fokusområden	Miljöledning, Transporter, resor och maskinpark, Energianvändning, Vattenanvändning.
Betydande avvikelser	Alla har inte gått den obligatoriska miljöutbildningen Uppdrag miljösmart 2.0
Positiva resultat	Många genomförda greenhack-aktiviteter, god kännedom om riktlinje för resor i tjänsten.
Analys och förbättringsarbete	Se till att Uppdrag miljösmart 2.0 genomförs. Tydliggör/informera om miljöavvikelser och förbättringsförslag.

Extern miljörevision (september 2023)

Årets fokusområden	Miljöledning, nödlägesberedskap (kemikaliehantering, brandskydd).
Besökta enheter	Bokslut och analys, Kommunikationsenheten, Omlastningscentralen, Sundbyvägens förskolekök, Utvecklingsenheten
Betydande avvikelser	Inga
Positiva resultat	Definierade roller och ansvar, Greenhack, SEN Plan för miljö 2024-2030
Analys och förbättringsarbete	Förbättra rutin kring hantering av farligt avfall, förbättra rutin kring kemikalieförteckning och säkerhetsdatablad

Beskrivning av förvaltningens miljöarbete

Viktiga miljöbeslut

Under 2023 har chefer, medarbetare och politiker tillsammans arbetat fram en långsiktig miljöriktning, SEN Plan för miljö 2024-2030, som bland annat kopplar an till målet att bli en klimatpositiv kommun till 2045.

Betydande förändringar som påverkar miljöarbetet

Våra miljöintensiva verksamheter har blivit allt bättre på att hantera miljöfrågor som en naturlig del i sin drift och verksamhetsutveckling, vilket är en målbild vi skulle vilja se även inom andra fokusområden. Vårt arbetssätt runt miljöfrågor kan därför i många fall ses som gott exempel på hur vi över tid kan väva in fokusfrågor som en naturlig del i verksamheten. Goda exempel som vi kan dela med oss till andra verksamheter när det gäller miljöfrågor men också själva ta efter inom andra fokusområden.

Betydande förbättrings- och utvecklingsarbeten

Beslut togs under 2023 om att omlastningscentralen blir kommunens centrala beställningspunkt för möbler vilket gör att vi kan säkerställa att första valet vid behov av nya möbler alltid är återbruk där det är möjligt.

Måltidsservice tog under 2023 beslut om att under 2024 införa en ny typ av cirkulär lösning för tallrikar inom skolköken.

Omlastningscentralen har genomfört en pilot för cykeltransporter och det planeras för piloter med mikromobilitet på Transportenheten.